

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru România:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru Franța și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua oară 12 bani
a treia oară 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Topografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz-Bernat, la tot...

La

Abonament lunar

pentru

Martie st. vechiu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Grandomanie.

Monarhia noastră este zguduită de curentul naționalist. Veacul trecut a dezvoltat pe deplin ideea națională, iar noul secol este chemat să-i aducă fructele. Ce se întâmplă în parlamentul din Viena pare a fi începutul revoluției care neamurile de sub sceptrul habsburgic vor fi scoase din cătușile sistemului centralist, și vor primi o deplină libertate spre dezvoltare proprie națională.

Transformările politice, al căror direcțiune este deja marcată de mult, nici pe departe nu vor însemna slăbirea monarhiei, ci, din contră, întărire ei, dacă nu li-se va pune vre-o pedică fatală în calea evoluției lor naturale. Un grup de popoare libere, conștii de demnitățile lor naționale și de importanța lor element politică, prezintă o forță de stat mai mare, ca eghemonia meșteșugită a unei națiuni asupra celorlalte.

Proiectul decentralizării deci nu cauzează îngrijorări decât în cazul în care țara noastră nu este încă în stare să se apere singură. Din această teamă se poate ușor explica tipul maghiarilor, că Austria se prăpădește, se descompune total, ear' dinastia nu mai are altceva de făcut decât să se mute la Budapesta.

Și cum maghiarii au o fantasmă ageră în politică, se închipesc deja stând deasupra ruinelor Austriei, curățind asupra politicii și creând imperiul maghiar de pe vremea lui Ludovic-cel-Mare...

Rolul de conducători ai monarhiei viitoare îl țin maghiarii ca amănă. Fac planuri. Impart provinciile cum le convine mai bine. Par'că-i vezi o mapă în mână, dispunând de soarta provinciilor austriece!

Napoleonii noștri sânt ridicoli. Sânt cu mult mai puțin, decât să se poată afirma ca element conducător în monarhie. Dacă Nemeșii, cu o cultură mai veche, cu trecut așa de mare, sânt incapabili să mai țină frânele politice ale monarhiei în mână, atunci și maghiarii sânt incapabili să mai poată conduce, cari, afară de o mulțime de dușmani înverșunați, altă nimic n'au, ce

i-ar pute sprigini în planurile lor politice.

Profeteile lor, planurile lor politice însă sunt mai mult o dovadă de frică decât de încredere în viitoarele evenimente. Că ei tremură cugetându-se la eventualitatea unei monarhii federale, ne-au dovedit-o de multe ori. Ideile lor despre un imperiu maghiar, deci se pot considera mai mult ca halucinațiile unor oameni bolnavi.

Odată pornită mișcarea de segregare națională în Austria, nu se mai poate împede. Și cu încetarea pentru totdeauna a eghemoniei germane dincolo de Leitha, urmează în mod logic dispariția eghemoniei maghiare la noi. Căci odată emancipate popoarele din Austria, fiecare din ele va fi un puternic ajutor pentru emanciparea fraților sei din Ungaria. Acest ajutor va fi dictat de curentul politic, căruia, după cum se vede, nimic nu-i poate sta în cale. Procesul de emancipare de sub jugul eghemoniei maghiare din Ungaria va fi cu atât mai puternic, cu cât ura de rasă propagată de maghiari va prinde rădăcini tot mai adânci.

Înzădar strigă Ugron sus și tare, că o armată vitează națională maghiară ar fi în stare să dea piept cu întreaga Europa, și deci dinastia să încercinze conducerea politică Ungariei unitare (?), să-i ofere toate avantajele naționale, ca astfel să poată dicta supunerea tuturor naționalităților. Au trecut vremurile acelea, când popoarele puteau fi cărmuite după plac de o mână de oameni. Când maghiarii, în teorie, ocupă Galiția, Silesia, Bucovina, apoi Dalmatia, Bosnia și Herțegovina, uită, că — nici Ungaria nu este numai a lor, cu atât mai puțin pot dicta ei în niște provincii, unde picior de Ugron nu s'a pomenit.

Dar' ce să strici visurile oamenilor, când ele sânt așa de frumoase. Maghiarii visează o vreme, când ei ridicându-se deasupra tuturor popoarelor din monarhia habsburgică, vor dicta moarte și viață dela sud până la nord, ba se vor pute trage în cârlig cu Europa întreagă.

O clasică dovadă de imaginațiunea grandomaniei ni-o oferă Ugron Gábor în ultimul său discurs parlamentar. El pretinde maghiarizarea armatei, introducerea spiritului național maghiar în armată, căci numai astfel monarhia poate fi apărată cu succes.

„O astfel de armată nu trebuie, — zice Ugron, — a cărei spirit, organizare, limbă, fac imposibilă întrebunțarea ei din partea vre-unei puteri străine contra noastră, contra tronului și contra domnitorului. Ear' aceasta nu poate fi decât o armată maghiară, cu limba și

construcția maghiară și care chiar pentru-că ar fi reprezentanța geniului național maghiar: formarea ei ar, totuși stimă naționalității străine, purtând curentul de descompunere și ar dicta respect Europei întregi.”

Eată deci armata zemică în oreul lui Ugron, cum cucerește lumea întreagă, cum dictează în Europa și jur. Numai căt declamările politice sânt foarte inofensive și spusele maghiarilor nu pot fi considerate, decât ca efectele unei boale de grandomanie.

Sibiu, 6 Martie 1901.

Din dietă. Desbaterea bugetului de honvezi încă nu s'a sfârșit. Deputatul Rátkay László arată, că elementul maghiar este persecutat în armată, că ofițerii sânt germanizați cu forță și că dreptul maghiarilor în privința armatei este foarte neglijat. Pretinde introducerea limbii maghiare și la miliție. Major Ferenec accentuează reducerea serviciului militar la doi ani și în armata comună. În absența ministrului Fejérváry, la toate obiecțiunile a răspuns Coloman Széll, aducând laude lui Fejérváry, apărând baza pactului dela 1867 și dovedind dreptul de supremă dispoziție a Soveranului în toate chestiunile militare și astfel și în determinarea limbii în armată. Nu ține de necesară înființarea artileriei pe lângă honvezime, care nu este decât o parte integrantă a armatei comune.

A luat apoi cuvântul Ugron Gábor și într'un lung discurs a făcut cele mai absurde escușurii de grandomanie ungurească. Ugron cu o mare vervă oratorică combate spiritul german, exclusiv militar al armatei, pretinde introducerea spiritului național (bine înțeles maghiar). Cât de ridicol este a vorbi despre un spirit național în armata austro-ungară, o vede ori-cine. Numai spiritul militar poate fi dominant într'o armată compusă din elemente de diferite naționalități, cum este armata noastră. De alfel cu ideile generale din discursul lui Ugron, ne ocupăm la alt loc.

Situația în Austria. Trătirile guvernului cu Cehii, cu Polonii și cu partidele germane au dus la rezultat. Astfel austriac va fi capabil de muncă. Conform învoirii partidelor, se va vota legea de recrută și legea dării de spirt.

„Grazer Tagblatt” afirmă, că în cas de neluorare a parlamentului se va da o nouă constituție, care deja

e gata. În sensul acesteia se va institui un consiliu de stat și parlamentul va fi redus la 200 de membri, cari vor avea simplu se primească sau se respingă propozițiile consiliului.

Ar fi cam curioasă constituția aceasta.

Din România. Luni, la orele 3 după amiază, a avut loc la primăria din București cu ceremonialul obișnuit, instalarea comisiunii interimare.

Instalarea s'a făcut în prezența dlui P. S. Aurelian, ministru de interne, asistat de dl Andronescu, directorul afacerilor comunale dela ministerul de interne.

D-nul Paul Arion, fost prim-ajutor, era de față.

Dl ministrul de interne a dat cetire decretului regal prin care, în urma demisiei fostului consiliu comun, se institue comisia interimară și se numesc d-nii: Emil Costinescu, președinte; Bibicescu, vicepreședinte; V. Lascăr, Alex. Constantin, Gh. Assan, Anton Vanicu și Ep. Ciocaneli, membri, cari vor conduce afacerile comunei până la alegerea unui nou consiliu comun.

Membrii comisiunii interimare au depus pe rând, în fața preotului, jurământul de credință cerut de lege:

„Jur credință Regelui, constituțiunii și legilor țării, jur sprigin intereselor comunale.”

DIN BUCOVINA.

În chestia gimnaziilor române.

Cetim în „Deșteptarea” nr. 13 a. c.: „În nrul de față ne vom ocupa de o afacere de cea mai mare însemnătate pentru noi Români din Bucovina, care, pe cât de importantă este, pe atât a fost ținută în cea mai mare taină de către puterile zilei.

Datorița noastră, a ziariștilor este să veghem zi și noapte și să dăm în vileag totul ce se întâmplă la noi și ce ne amenință, ca lumea românească să fie bine informată și factorii competenți să fie alarmați până la cea mai mică defecțiune în numărul de față cu ce gând față de noi se poartă cea delă putere, ca apoi, în gară, mulți înșiși viitorii, să pândim chiar în însași planuri, să ascunse și să aducem lumină în chestia aceasta.

La chestia gimnaziilor.
Ea anul 1890 erau după statistică în Bucovina 208301 Români față de 133501 Germani cu Evrei la un loc; și

că aceștia din urmă formează cel mai mare contingent al Germanilor este o piră veche.

Să înțelegem acum în ce proporțiune stau diferitele gimnasilor dela noi din țeară față cu numărul amintit.

Chiar după statistica oficială, care întotdeauna ne-a stăruia în minte, însă nu la piept, ci la părete, chiar după cea statistică numărul Românilor e cu jumătate mai mare decât cel al Germanilor, cu Evrei la oală, ceea-ce înseamnă, că din 10 inși 4 sânt Germani, ear' 6 Români.

Cu toate acestea însă eată ce s'a întâmplat: Germanii au un gimnasiu superior în Cernăuți, altul în Rădăuți, al treilea în Suceava, și câte un gimnasiu inferior în Cernăuți și Sirete. Români însă? Români au căpătat cu mare greu 4 clase paralele române inferioare la gimnasiul din Suceava, și altele, tot numai inferioare, la gimnasiul din Cernăuți, și atât-i totul! Ei! Unde-i raportul egal?

Aceasta este deci starea actuală: Germanii, cari împreună cu Evrei, sânt mult mai puțin la număr decât noi, au în Bucovina 3 gimnasilor superioare (licee) și 2 inferioare, și la multe clase dela acestea chiar și clase paralele germane; ear' noi, Români, cari sântem cu mult mai numeroși, cari constituim chiar după statistica cel puțin a treia parte din populațiunea țării, cari singuri avem drepturi istorice de a posedea nestingheriți acest pământ, noi Români n'avem aici în Bucovina, ce a fost odinioară o țeară a vechei Moldove, nimic, decât paralele românești inferioare la gimnasiul din Suceava și 4 clase mixte germane-române la gimnasiul din Cernăuți!

Eată dreptatea nivelatoare a politicii din țeară, eată iubirea și grija părintească a guvernelor austriece față de Români bucovenieni!

Dar' nu e destul! Omul ajuns odată pe povârniș, se lungea orbiș mai departe la vale.

Acuma ajungem tocmai la lucrul care ni-se pregătește, și care, în câștigul atâ de tăcut și de pe ascuns, încât, dacă n'am fi conștienți de sinceritatea, de statornicia și intensivitatea luptei noastre și dacă n'am fi adânc petrunși de zelul care ne înasfletește, mă că și de trebul să ne mirăm chiar noi înșine cum de-am dat peste acest tainic lucru.

Se vorbește, și aceasta putem noi cari am cercetat, afaceri cu deamăritul și avem la dispoziție informațiuni sigure, să afirmăm cu toată puterea cuvântului, că la guvernul în chestia școlii, al țării și a ventilat chestia, ca gimnasiul inferior cu clasele paralele rutene, să fie prefăcut într'un gimnasiu

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Voluntar de silă.

Colonelul Collassier, comandant al regimentului de vânători nr. 31 din Port-Leon în Normandia, într'o zi fu surprins de o scrisoare a generalului Bourrache, în care acesta îi făcea cunoscut, că pe timpul cât el își va petrece cele trei luni de concediu în Paris, congrese lui Collassier comanda brigădei; totodată îi recomandă, ca în interesul serviciului să-i transpună cuartirul în edificiul comandei.

Încă în aceeași zi colonelul s'a mutat cu locuința în casele comandei, pe cari poporația orașului le nomia hotelul brigădei. Odinioară, când în oraș erau locuitorii arhiepiscop, casele acestea erau rezidența arhiepiscopicească.

Collassier, ca soldat din vechea școală militară, era încântat de tot, că i-se dădea ocaziune să-și desvolte activitatea în calitate de comandant de brigadă, și îndată după încușurarea s'a apucat cu mult zel de conducerea agenților. Mai târziu însă, când farmecul noutății începuse să dispară, se simțea cam solitar în spațiul cuartir.

La ce poate fi bun o așa casamata de cartir? — își cugeta colonelul. Ce folos de aceste multe sale pompoase, de plavir, de refectoriu în stil Louis XIII.,

dacă nu e nimenea cine să se delecteze în ele? În firul acestor cugete îi veni subit o idee bună.

Va chema la sine pe fiică-sa Berta, pe care de când a rămas văduv o duse în creștere la Paris, și pe care acum — dacă i-s'ar da ocaziune, — ar mărita-o bucuros.

Deocamdată însă coconița Berta trăgește pe mesele erarului, prin ce onorabilul soldat voia să exprime, că grijile împănate cu susținerea ei apasă pe ai lui umeri. La adecă însă nu era tocmai așa, căci coconița Berta era dată în grija unui unchiu al ei, a inspectorului de dare Ciril Collassier. Bunul unchiu își și dădea destule străduințe să câștige coconiței un mire, dar' lipsa zestreii îi îngreuna mult aceste onorabile străduințe.

Colonelul Collassier s'a bucurat mult de buna idee, a scris îndată câteva cuvinte pe o bucată de hârtie, pe care a trimis-o apoi cu servitorul la oficiul telegrafic.

Când telegrama a sosit la destinație, în mintea celor nemijlocit interesați a produs nu puțină confuzie.

Pun rămas, unchiule, că tata Berta aflat un mire! — a zis coconița.

— Posibil! — a răspuns Ciril confundat în gânduri, și a căștit de nou telegrama, în care avea următorul cuprins:

„Vină îndată cu Berta la Port-Leon. Berta să aducă cu sine toalete de ajuns. Măne cu trenul de amiază te aștept.”

— Sigur că e în prospect căsătoriei! — grăi de nou unchiul Ciril plin de convingere.

A doua zi dimineața cu o birjă încărcată de giamentane și cutii au plecat la gară.

Acolo aflară că mai au încă de așteptat o jumătate de clas și timpul acesta coconița Berta voia să-l folosească pentru a-și mai cumpăra din oraș câte ceva de toaletă.

Unchiul Ciril, după ce nepoată-sa i-a convins de indispensabila necesitate a voalurilor, i-a dat concediu de zece minute, ear' el până la reînțoarerea ei a întrebunțat timpul ținând de nou revistă asupra giamentanelor și cutiilor date în grija unui hamal, apoi s'a apropiat de tren pentru a-și alege un cupeu acomodat. I-a și succes să-și acoare unime de clasa primă, deocamdată încă de nimenea, în care și-a dus îndată calabalucul, apoi pentru trecere de vreme a început să citească o gazetă, din timp în timp privind pe fereastră să vadă nu cumva sosește nepoată-sa, pentru a-i da semn unde să-l aște.

Intr'aceia Berta și-a cumpărat voalurile, față de cari lega mari speranțe în ceea-ce privește feroarea ce avea s'o facă cu ele în provincie.

Când a eșit din prăvălie și a dat să meargă spre gară, la răspântia strădelor venia din strada laterală un domn elegant, în vîrstă cam de treizeci de ani, care s'a oprit pe loc, așteptând complet până-ce ținera față a trecut răspântia. Bărbatul, în care la prima ochire

se putea recunoaște cavalerul de capitală, de eleganță și maniere ireproșabile, privia după ea ca fermecat. I-se părea, că ochi azurii, păr undulător aurii și obraji roșiți de feroarea, ca la copila această n'a mai văzut nici-când. Berta însă trecuse repede pe lângă el fără să fi observat fraparea tinărului. Ear' el, — cedând unei involuntare hotărâri, — urmăria la mică distanță. A văzut o că intră în gară, el după ea; a văzut că se urcă într'un tren cu sigla pentru Normandia; voia să-i urmeze și acolo, dar' în aceeași clipită, în același cupeu, zări capul chel al unchișului Ciril, și a stat pe loc și hesita.

— E! câte voaluri ai cumpărat, mititica mea? — a întrebat pe nepoată-sa unchiul Ciril.

— Patrușprezece, unchiule. De-ai vedea numai ce frumoase-s!

— Sigur vei face în Port-Leon mare feroare cu ele, — a răspuns mândru bătrânul. — Pe mine nimic nu mă poate abate dela ideea, că tătăl-tău ți-a găsit bărbat!

Berta n'a răspuns nimic. Cuvîntul „bărbat” și-a făcut efectul, și în timp de câteva minute cugetele ei rătăceau prin imperiul visurilor.

Din aceste visări o trezi subit un șgomot de afară. Locomotiva începuse să pufăie, clopotul dete signalul de plecare, în timp ce conductorul striga din toate puterile:

— Nu mai e permisă urcarea! Avânt!

Totuși ușa cupeului fu smâncită din afară cu mare putere, la ce conductorul mai mult împănă decât ajută în cupeul călătorilor noștri pe un călător întârziat. Apoi trenul se dusese în mișcare și eși repede pe linia deschisă.

Berta privi umită la străin. Recunoscu îndată în el pe cavalerul elegant cu care se întâlnise adineaori. Acesta salută complasant și ocupă apoi un loc în unghetul celalalt al cupeului.

— Ce întâmplare stranie! — își cugeta Berta. — Așa se vede, că și el călătorește în Normandia; în adever, nu-i urf om. — Și i-a plecat ochii.

Unchiul Ciril aruncă o privire fugitivă asupra străinului apoi începă de nou să-și citească gazeta. Trenul sbura ca fulgerul. În Versailles conductorul a intrat la ei să controleze biletele.

Ciril Collassier dete conductorului biletele.

— Două bilete la Port-Leon, — zise acesta și după perforare le dete îndărăt bătrânului.

Acum grăi domnul cel străin.

— Era să scap trenul, nu mai aveam timp să iau bilet. Dă-mi unul pentru Port-Leon.

După cuvintele acestea dete conductorului o banconotă de o sută franci. Acesta rupse din bloc o filă de hârtie, scrisă ceva pe ea și o dete străinului. I-a dat apoi îndărăt din banconotă și salutând a eșit. (Va urma)

superior (liceu) — și această propunere a trecut deja și prin minister și are chiar sancționarea din partea Majestății Sale, — și ca clasele paralele române dela gimnasiul superior din loc să fie despărțite de acest gimnasiu împreună cu alte 4 clase inferioare germane, ca acestea să fie plasate într'un local deosebit — și chiar contractul pentru închirierea localului luat în perspectivă să se fi încheiat deja cu o persoană oarecare, proprietară de casă, — apoi ca acest gimnasiu inferior nici-când să nu se completeze într'un gimnasiu superior de 8 clase, și în fine ca acest gimnasiu să nu capete un director propriu, ci el să fie supus directorului dela gimnasiul superior, care va deveni pur german, și să capete numai un așa numit *conducător* supus directorului; că în privința aceasta s'au și făcut decizii precise și că zilele acestea s'au înaintat sau se vor înainta în curând la minister propunerile în direcțiunea această.

Acuma întrebăm :
 1. De ce se despărțesc clasele paralele române dela gimnasiul superior din loc?
 2. Cu ce scop se despărțesc pe lângă aceste clase române încă și alte 4 clase germane?
 3. De ce nu capătă gimnasiul inferior nou, despărțit de cel vechiu, un director propriu, ci numai un profesor conducător, supus directorului dela gimnasiul vechiu?
 4. În fine, și aceasta este foarte semnificativ, de ce s'a ținut și se ține totul taină, și în taina cea mai adâncă, și se decide asupra sorții noastre fără noi?

Patru întrebări, a căror răspunsuri vor aduce deplină lumină în întunerecul greu. Ori-ce minte sănătoasă, fiecare om ce ougeță, ușor își va putea da răspunsul adevărat, ceea-ce noi vom face-o în numerii viitori.

Și acum în fine ne adresăm către conducătorii nostri politici-naționali cu rugămintea caldă, dar și cu toată insistența, să ougete serios asupra lucrului acestuia atât de important pentru noi, și să intervină până-ce este încă timp.

Revistă esternă.

Recriminări în parlamentul englez.

În ședința de Luni a casei de sus din Londra, lordul Wolseley într-o lungă vorbire și-a exprimat dorința, ca pentru viitor urmașii săi ca comandanți supremi ai armatei să aibă mai multă parte în afacerile militare ale guvernului. Căci din cauza puținii influențe a comandantului suprem în conducerea afacerilor de răboiu, armata engleză n'a putut opera cu destul succes nici în contra Burilor. Secretarul de stat al ministerului de esterne, *Landsdowne* răspunde, că dacă Wolseley ar fi arătat mai multă precauțiune și promptitudine, ca să exploateze ocaziile ce i-s'au imbiat, atunci lucrurile în Africa-sudică ar fi putut lua cu totul altă formă. Wolseley n'a apreciat importanța enormă a datorințelor ce i-se impuneau.

Declarația aceasta a secretarului de stat englez este cea mai convingătoare dovadă, despre trista și rușinoasă situația a armelor engleze pe câmpul nefericitului răboiu.

Chestia polonă la Berlin.

Luni cu ocazia desbaterii bugetului culterelor a venit earăși în discuție chestia polonă.

Dr. *Bachem* (centru) arată că guvernul german tractează în mod rătăcios cu Polonia. *Glowacki* (centru) susține, că față de întărirea democrației sociale singurul mijloc este, ca să se permită earăși instrucțiunea religioasă în limba polonă. Ministrul de culte Dr. *Studt* spune, că agitațiile democraților sociali au fost provocate de aspirațiunile naționale ale Polonilor. Primul mijloc spre scopul acesta a fost o carte de cântări, care se începea cu cântecul: „*Sânt Polon și vreau să rămân Polon.*”

Rusia și China.

Din cauza tractatului încheiat între Rusia și China în privința Mandjuriei, sânt pe cale a se provoca noue complicațiuni. Oăci afară de Franția toate celelalte puteri au protestat, ca China să încheie tractat deosebit cu ori-care putere. Japonia a declarat, că dacă Rusia primește favoruri teritoriale, va pretinde și ea astfel de favor. Dar Rusia nu-și prea bate capul cu protestele acestea,

ei prin fel și fel de hotărâri (cum e și protestul ei în contra expediției lui Waldsee) caută să înduplece pe Chinezii a subscrie oăți mai curând tractatul în chestia Mandjuriei.

Știri mărunte.

Din Washington. Senatul Statelor-Unite a votat un proiect de lege, în urma căruia Spania va primi 100.000 dolari pentru insulele *Filippine*.

„România în anul 1900“.

Sub acest titlu a apărut — după cum se știe — în editura I. Engelhorn din Stuttgart un studiu interesant datorit dlui G. Benger, consul general al României.

Reproducem din ziarul „Allgemeine Zeitung“ din München câteva aprecieri asupra scrierii dlui Benger, despre care am mai vorbit deja în ziarul nostru:

Studiul acesta e merit a procura unui oero mai mare de interesată, mai cu seamă cercurilor comerciale și industriale din vestul Europei cunoștințe precise și amănunțite despre România, înosebi despre situația economică a acestei țări.

În anul 1892 deja dl Benger întreprinsese în România o călătorie de studii și cu această ocaziune s'a convins despre progresul uriaș făcut de țeară în a doua jumătate a veacului trecut. Studiile și observațiunile sale din timpul acestei călătorii le-a publicat în 1896.

În studiul publicat de curând, dl Benger se ocupă de toate ramurile de activitate din România, îmbrățișând întreaga ei viață socială, politică și economică și reușește, prin dovezile ce le aduce, să risipească părerea ce domnise până mai de curând și în Germania, că România e o țeară asiatică ce nu prezintă mare interes. Din studiul dlui Benger cetitorul vede cu uimire că României i-au fost deajuns atâtea decenii câte veacuri le-au trebuit statelor culturale apusene spre a ajunge la dezvoltarea sa de acum și spre a deveni din punct de vedere politic, militar și economic un factor respectat în concertul popoarelor europene.

Pentru unii din străinătate numai două evenimente din istoria României stăteau dovadă despre acest progres uriaș al țării: participarea armatei române la răboiul ruso-turc în 1877 și inaugurarea podului de peste Dunăre în August 1895 — unul o dovadă vie de pregătire și educație militară, celalalt o țintă atinsă în îndeplinirea unui program bine stabilit de muncă culturală intensivă. Evenimentele acestea, — zice autorul, — sânt semnele distinctive ale dezvoltării României în toate direcțiile. Primul cuprindea timpul când aproape toate forțele trebuiau concentrate spre aceeași țintă: dobândirea neatârării politice a acestei țări încurajată de vecinii puternici și a încoronarea astfel opera dorită de Regele Carol. După-ce poziția României față de străinătate fii stabilită hotărât, începă o nouă epocă, epoca activității economice. Autorul enumeră rezultatele acestei activități: înmulțirea căilor de comunicațiune, mărirea rețelei căilor ferate, construirea portului dela Constanța, înființarea docurilor și a oboarelor din Constanța și Turnu-Severin, reformele economico-sociale, regularea finanțelor, legea minelor, întărirea creditului statului. Toate acestea aduseră cu sine emanciparea și dezvoltarea forțelor economice ale țării și o mare urcare a puterii sale de producțiune și consumațiune.

Fie ca studiul dlui Benger să-și afle răsplata în realizarea scopului ce urmărește: să pună în relațiuni economice mai strinse cu România cercurile comerciale și industriale din vestul Europei, pe cari acest studiu bogat le pune în curent cu Țeara-Românească, cu instituțiunile și situația sa economică.

Din Budapesta.

— 3 Martie n. 1901.

Ca un marinar curajos, care privește cu dispreț la undele furioase ale Oceanului, mica dar energică ceată a studenților universitari din loc, grupați în jurul acelu altar, pe care multe inimii nobile au depus și depun necontentit jertfele lor, a dat astăzi o nouă dovadă despre aceea, că e conștie de frumoasa sa chemare și că de fapt merită a fi numită piedestalul puternic, pe care se ridică un mândru edificiu — puterea noastră culturală română de dincoace de Carpați!

Anume, împlinindu-se 80 de ani dela moartea marelui bărbat, care trimis în mijlocul nostru de providență divină, a sacrificat întreaga sa viață pentru a redștepta poporul românesc din letargia sa seculară, societatea de lectură „Petru Maior“ s'a îngrijit, ca după liturgie să se celebreze un parastas, ear' seara a ținut în sala hotelului „Arhiducele Stefan“ o ședință festivă în memoria patronului seu.

Cu toate-că timpul a fost de tot nefavorabil, sala era plină și la orele 8^{1/2}, actualul președinte al societății, dl

Victor Păcală, după-ce în puțini dar' aleși termini scoate în relief însemnătatea zilei comemorative și meritele lui Petru Maior ca unui dintre cei trei apostoli ai Blajului, adresează calde și cordiale cuvinte de mulțumire publicului românesc din loc, care a binevoit a împărțăși și de astă-dată societatea de bunăvoința sa și declară ședința de deschisă.

După aceea urmează pe rînd numerii din programă.

Ca al doilea punct corul societății execută sub conducerea dlui Domide „Cântecul de seară“, o piesă plină de sentiment, o melodie dulce și o dovadă că corul a frapat publicul prin prestațiunea sa, au fost freneticele aplauze.

În disertațiunea „Vieța și activitatea lui Petru Maior“, dl Iosif Enescu, precum ne arată și titula, tratează drumul spinos al marelui bărbat dintr'un moment în celalalt și atît ca sochiță biografică, cât și ca dare de seamă asupra activității lui Petru Maior, disertațiunea a satisfăcut pe deplin.

Sub punct 4, dl Rusu executând un solo de violină a documentat un deosebit talent artistic; se părea că fiecare vibrațiune de coardă e un cuvânt, un cuvânt rar auzit de noi, cari sântem departe, departe de țeara doinelor.

Tot în cadrul programei dl Stoica a declamat poesia sa „Memoriei lui Petru Maior“, care a fost destul de potrivită pentru această ocaziune și cu deosebire sfîrșitul poesiei, unde autorul zice oă, deși nu se știe momentul lui Petru Maior și națiunea lui nu-i poate ridica nici o cruce, ca semn de recunoștință, memoria lui tot va fi neperitoare, oăci ea e gravată în mii și mii de inimi românești și se va transplanta dela o generațiune la alta.

Piesele musicale executate de d-nii Șincai, Domide, Șandru și Jorga încă au plăcut foarte mult și au secerat aplauze șgomotoase.

Influența literaturii asupra păcii universale, de dl Ilie Minea, a fost un studiu de tot interesant și lucrat cu multă pricepere.

Ultimul punct din programă, „Imnul unității“, care era să fie executat de corul societății, spre părerea de rău a tuturor, a rămas neexecutat, din cauză oă a fost interzis de poliție.

După ședința fiind masă comună, societatea, care număra peste 80 persoane, a devenit foarte animată și a petrecut încă câteva ore plăcute împreună.

La marea animație au contribuit parte domni: Rusu, Iorga, Șincai, Domide și Tișca prin musică vocală și instrumentală, parte dl Tocit prin declamațiunile sale comle.

Președintele societății ridicând păharul în sănătatea Românilor din capitală, constată cu o deosebită plăcere viul interes pe care l-au arătat și de astă-dată față de societatea „Petru Maior“, ear' parochul gr-or din loc dl Bogoevici, îndemnând tinerimea la o muncă serioasă, o asigură că colonia română nu va înceta nici-odată a da tot sprigunul seu, ca zisa societate să poată exista și de aci înainte ca un far luminător spre mândria neamului nostru.

Tărzfu după miezul nopții am plecat spre casă și sânt convins că toți căpi au asistat la această ședință, vor zice ca și mine, că ea:

Ne lasă-n inimi suvenir
 Și urme de dulci amintiri!

Cabaleros.

Cronica zilei.

Sibiu, 6 Martie n. 1901.

M. Sa Monarchul va pleca în 10 Martie la München pentru a asista la festivitățile jubileului de 80 ani al ducelui regent *Luitpold de Bavaria*.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“. La fondul pentru acuirea unui local cu hală de vânzare pe seama „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: D-șoara Letiția Roșca, Trandafir Dragomir, paroch, Paraschiva Dragomir n. Căpățînă (Arpașul inferior), Ioan Pop, paroch, Spiridon Mardan, paroch (Sămbăta-sup., răs. și apuseană), George Achim Popa, paroch (Lissa), George Pralea, paroch (Breaza), George Marian, paroch, Maria Marian n. Ilieș, Victoria Marian (Brateiu), Nicolae Tătar, paroch (Daneg), Nicolae Brânduș, paroch (Șaeg), Petru Mineiu, paroch, Maria Mineiu (Stenea), Ioan Lunguio, paroch (Seleușul-mare), Ioan Bonea, paroch (Fofeldea), Ioan Dragolea, paroch, Xenia Dragolea năso: Vlăduț (Elisabetopole).

Sunete și răsunete. Din Arad ni se comunică, că Duminecă noaptea în cafenea „Vass“ în urma unui schimb de vorbe între dl Dr. Ioan Suciu și între redactorul dela „Tribuna Poporului“, Ioan Brânda, dl Dr. Ioan Suciu a pămuit pe dl Brânda și numai întrevierii dlui profesor de teologie Romul Ciorogariu se poate mulțumi, că incidentul s'a finit cu atată.

Cu adăne regret luăm act de aceste triste manifestații ale vieții sociale din orașul, ce aspiră a fi „centrul“ românismului. E trist, e foarte trist, oă

tocmai Dr. Suciu, care ocupă o poziție însemnată și în sinul bisericii aradane, ține să se illustreze cu astfel de fapte „răsunătoare“. Se vede, că dl Suciu voeste cu tot prețul să-și pregătească de facto singur materialul interesant pentru lăturarul umoristic ce-l dirigează. Sau doar' sunetele provocate pe obrazul domnului Brânda să fie semnele prevestitoare ale activității politicienilor naționaliști din Arad? Oăci și în Orăștie s'a început activitatea tot la — cafenea, și acolo a sunat și răsunat. Deci simptomele sânt analoage.

Nou ziar în București. Dl M. E. Papamihalopol ne anunță, că ziarul „La Roumanie“ a încetat și în locul lui va apăre „La Temps“, tot ca organ al partidului conservator din România. Noul ziar va sta sub direcțiunea dlui Tache Ionescu, fost ministru.

Sămănăturile și recolta din România în anul agricol 1899—1900. După evaluațiunile provisorii făcute de serviciul de statistică din ministerul de domenii, în anul agricol 1899—1900 au fost sămănite în toată țeara următoarele întinderi în hectare: 2.019.058 cu porumb, 166.625 cu mei, 857 cu hrîșcă, 13.240 cu in, 5390 cu cânepă, 25.823 cu fasole, 1781 cu bob, mazere și linte, 11.147 cu cartofi, 12.392 cu sfecla, 85.775 cu fânate artificiale și rădăcini, 522.749 cu fânate naturale.

Recolta în hectolitri a fost: porumb 29.858.600; 720.270 mei; 8740 hrîșcă; 91.563 in; 43.351 cânepă; 534.700 fasole; 20.956 bob, mazere și linte; 930.000 cartofi; 2.365.000 sfecla de zăhar; 1.534.600 fânate artificiale; 9.830.600 fânate naturale.

Earăși „revoluție“ valahă! Ziarele maghiare toate, dar' toate publică următoarea telegramă din Făgăraș: Știri revoluționare sosesse din comuna Lissa, în comitatul Făgărașului. Locuitorii din comună anume erau în restanță cu 14.000 coroane pentru biserică. Duminecă au eșit la fața locului protopopul gr-or. din Făgăraș, Iuliu Dan, dimpreună cu preotul din Lissa, Iosif *Cafaveiu*, pentru încasarea restanței. Asta nu le-a plăcut Valachilor. La început șoptiau numai între sine, dădeau semne de nemulțumire, mai apoi însă îngrămădindu-se toți s'au răsultat și cu ciomege și lăstare au luat la goană pe cei doi preoți. Imediat apărură solgăbirul din Făgăraș, *Mester K.* și oficerul de gendarmi *Deák Gy.* cu 24 de gendarmi și cu multă greutate isbutiră să restabilească ordinea.

Așadar earăși revoluție valahă. De astă-dată s'ermanat *stat național* a scapăt, și i-a venit rîndul bisericii române. Înțelegem intențiunile păcătoase ale presei maghiare, de a ne calumnia poporul și biserică. Dorim deci, ca cei *vizați* să-și facă datoria, să lămuriască și *desmintă* pe calumniatori.

Bombă pentru parlamentul din Budapesta. Ziarul „E-s“ anunță, că președintele parlamentului unguresc a fost avisat (Luni) pe cale confidențială, că cei lipsiți de lucru și de pâne, niște socialiști au pregătit un plan pentru a arunca în aer casa parlamentului. Din cauza aceasta părinții patriei tremură și șiție. Poliția a luat toate măsurile de precauțiune și chiar după ședința de Luni a camerei a străjuit împrejurul dietei. Nu s'a putut însă observa nici o mișcare dinamitardă. De aici înainte poliția va ține permanent straje după pentru păzirea parlamentului și a întregului loc dimprejur.

Soartea studenților în Rusia. O știre îngrozitoare sosesse din Rusia. Precum se știe, 183 de ascultători ai universității din Chiev au fost pedepsiți din cauza turburărilor cu înrolarea în armată. Din acestia însă 15 n'au voit să jure sub steag. Au fost deci condamnați la moarte. Nimenea nu credea însă, că sentința asta grozavă va fi executată. Toată lumea credea, că Țarul va schimba pedeapsa de moarte în exiliu. Dar', precum se anunță din Rusia, cei *cincisprezece studenți universitari sânt deja executați prin ștreang*. Foile rusești păstrează adăncă tăcere asupra acestui act de barbarie.

Serbătorea poporului rusesc. Tocmai acum s'au împlinit 40 de ani, de când Țarul Alexandru II. a desființat iobăgimea. Luni s'au ținut deci în toate bisericile din Rusia serviciu divin.

Mortalitatea copiilor în Ungaria. Numărul nașterilor în Ungaria e foarte mare. Astfel în anul 1898 la noi pe 1000 locuitori s'au venit 37 de nașteri, pe când în Franția numai 22, în Britania și Irlanda 28, Italia 33, Germania 36, Austria 36. Dar' în Ungaria mortalitatea copiilor e îngrozitor de mare. Anume, pe când în Anglia dintre 100 de copii (anul 1891—1898) s'nb cinci ani au murit 22, în Franția 23, în Prusia 28, în Italia 31, în Austria 34, pe atunci în Ungaria numărul copiilor morți în vîrsta aceasta este 38. Numai Rusia stă mai trist în privința mortalității, fiind acolo numărul de 43. De sine înțeles, cauzele mortalității sânt indolența față de sănătatea publică, ignoranța, sărăcia și mai ales indiferențismul părinților față de îngrijirea sanitară a copiilor.

„Magyar Szó“ — eliminat. A pățit-o fiuica baronului Bánffy. În urma multelor scandaturi, calumnii, casina maghiară din Beccherecul-mare a eliminat ziarul „Magyar Szó“, exprîmându-și cel mai mare dispreț asupra felului de discuție a bănffyștilor. Numai înainte cu purificarea!

Al 8-lea cas de moarte. Biroul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“, a eliberat ieri la mîna erezilor răposatului *Lazar Stanciu* sen., econom, ajutorul statutar de cor. 103.50, cu o detragere de 10 cor. 35 bani în favorul fondului pentru asi. Acesta este al 8-lea cas de moarte în sinul Reuniunii.

Un deputat român în sobrania bulgară. La ultimele alegeri legislative din Bulgaria, în cercul electoral Rahova, a reușit Românul Iordan Ianof, zis și Ionescu. Aceasta din cauză, că alegerile fiind într'adevăr libere, Români din cele 10 sate românești din plasa Rahova, au votat după voe, asigurând astfel reușita candidatului lor.

Mihályi Petru, cunoscutul student român ales ca președinte la „Egyetemi Kör“-ul din Budapesta, în cele din urmă s'a convins că n'o mai poate duce între patrioși, și în vederea apropierii zilei demonstrative de 15 Martie și-a dat abdicerea, care i-s'a și primit cu regret și pentru „activitatea“ dezvoltată i-s'a votat „mulțumită“ protocolară.

Ține-ți gura, Maiestate. Cu ocazia petrecerii sale în Homburg, împăratul Wilhelm s'a fotografiat în uniformă engleză. Împăratul observă, că fotograful a venit în perplesitate tocmai când era să așeze mașina, și oă ar vol să zică ceva. Ii spuse deci să nu se geneze a-i spune tot ce crede a fi de lipsă, pentru-că fotografia să ese bine. Atunci fotograful prinzînd curaj zise:

— Maiestate, binevoiiți a vă închide mai bine gura.

Împăratul Wilhelm răspunde la aceasta rîzînd:

— Bine-i, Willi, ține-ți gura, așa-i porunca dela domnul fotograf.

Avis. Atragem atențiunea cetitorilor nostri asupra inseratului *Hanns Konrad*, fabrică de oroloage și magazin de esport în Brunn (Boemia) și recomandăm mărfulurile susnumitei firme, a căror bunătațe e învederată prin faptul, oă ele au fost premiate cu medalii de aur și argint. Firma aceasta, care se bucură atît în țeară cât și în străinătate, de un renume binemeritat, trimite numai marfă veritabilă, provăzută cu stampila monetăriei ces. reg. și garantează în scris despre caratul aurului și argintului, precum și despre mersul regulat și exact.

Cataloge ilustrate de prețuri se trimit gratis și franco.

MAI NOU.

Instalarea președintelui Statelor-Unite.

Washington, 5 Martie n. Ieri a fost instalat în mod solemn președintele *Mac Kinley*.

Botha capitulează.

Londra, 5 Martie n. O telegramă din Bruxella anunță, că este *probabilă capitulațiunea lui Botha*.

Condițiunile stabilite de consiliul de stat din Pietersburg ar fi:

• Eliberarea tuturor Burilor din St. Elena.

• Amnestie Olanzilor din Capland, cari s'au luptat alătura cu Burii.

• Statele Transvaal și Oranje să fie puse sub suveranitatea guvernului englez, dar' să aibă anumită independență.

• Proprietățile confiscate să fie redade proprietarilor.

• *Kitchener* ar fi aplicat a primi condițiunile, dar' guvernul englez cere supunere necondiționată.

De *Wett* a declarat, că va continua sub ori-ce împrejurări și pe răspunderea proprie răboiul de *guerille*.

Din Madrid.

Willaverde nu a putut forma cabinetul.

Bătăie sângeroasă în reichsrath.

Viena, 5 Martie n. În ședința de azi a reichsrath-ului a fost o bătăie sângeroasă între Cehi și între deputații Schbnereriani. Cehul *Fressel* a fost trântit la pământ și lovit până la sânge cu pumnii și cu liniarele de pe masa președintelui.

PARTEA LITERARA.

Cum să lucrăm?

Reflexiuni social-economice. C'est par la travail qu'on regne.

În economia națională deosebit de trei principii, cari împreună dau aceea ce numim producțiune: Natura, munca și capitalul.

Dintre acești trei factori, de importanță specială e munca: După definiția lui Schultz-Delitz, munca reșede în activitatea bine compentă a omului...

Raționabilitatea muncii o indică: scopul, mijloacele, apoi relațiunea dintre muncă și puterile ce-i stau la dispoziție...

În cele din urmă voiu cerea după modestele-mi puteri a urmări raționabilitatea ei atunci după cele trei note distinctivale ale ei...

Voiu cerea să arăt starea noastră economică și că ce e de făcut pentru ameliorarea acesteia...

Scopul muncii e vieța omenească, de aceea și vicia zicerea, că; munca e însăși vieța.

De aci rezultă că: Fiecare om rațional e un muncitor. Numai o clasă de oameni nelucrători este: cea a lenșilor.

Toată munca rațională e bună și deamnă de stimă. Disprețul față de ori-ce muncă rațională dovedește lipsă de cultură și de pătrundere în esența muncii.

Munca rațională e nu numai o datorință a omului, ci și un drept al omului. E o datorință față de sine însuși și un drept la viața proprie.

În munca rațională constă adevărată plăcere din viață. Dacă aplicăm legile acesteia la noi nu ca la indivizi, ci ca la membrii corpului național...

Să privim numai prin prismă românească cuvintele unui scriitor: că numai cine învață a se închipui pe sine în genul său...

Când lucrăm românește? La întrebarea aceasta răspunsul nu poate fi altul, decât atunci, când prin faptele noastre îndestulăm numai interese proprii, individuale, și interese de ordine mai înaltă, naționale.

Când mai întâiu în familie, care e mediul unde mai ales se însușesc por-niri, idei, felul de gândire și simțurile, vor-bim, ne cugetăm, ne rugăm românește.

Când din cercul familiar facem o școală unde se învață tot ce e nobil, frumos și de folos individualității etnice mai înalte, ce se cuprinde sub numirea de naționalitate.

Un merit neprețios e aceasta casnică nu trebuie să uităm că aceasta e domeniul femeii.

Cu farmecele ce le posedă ca mamă iubitoare și soție sanguară, ea e în stare să vrăjească din gîntuare, ea e în stare un raiu pământesc. Prin primele impresiuni neșterse ce le îmbibă în sufletul tinerelor mlație, influența ei e hotărîtoare pentru înălțea și a celorlalte.

Un merit neprețios e aceasta femeia română în privința acesteia.

* Schultz-Delitz: »Capitel zu einem deutschen Arbeiterethismus«, P. 5.

Ei avem de a-i mulțumi în prima linie că prin veacuri de suferințe și amestec cu străinii ne-am păstrat neatinsă individualitatea națională...

Deci n'avam să dorim decât, ca în timpurile acesteia critice pentru naționalitatea noastră, femeia română să fie aceeași sentinela trează ca și până acum la pragul, la căminul românesc.

Mai departe românește lucrăm, când ne conservăm fizicul, pentru-ca să putem fi la locul nostru când lipsa va cere; ne cultivăm psihicul, samțurile etice, spre a le pune în folosința cauzelor comune naționale...

Ce atinge legea, că munca rațională e bună și deamnă de stimă, să ne servească de lozincă cu adăosul, că munca ce poartă în sine timbrul românității e vrednică de venerațiune.

E o scădere mare a țeranului nostru dela sate, că cu un aer suveran disprețuște ocupațiunile ce difer de cea a lui. Mai ales meseriile și comerțul sînt obiectele deservite și se.

Așadar e o datorință românească a cerea, să imprăștiem pe toate căile și prin mijloacele posibile, credința deșartină afețiunea ce o are țeranul către pământul seu și mai cu seamă din conservatismul caracteristic poporului nostru...

Fărădeioinarea rului, însă prin stingerea imediată cu poporul dela sate, prin povești bune, prin atragerea atențiunii asupra primeleia preo mare ce rezultă din parcelarea ena mare a pământului...

Când vom isbuti a duce în deplinire lucrul acesta vom pute răsufla mai ușor, căci am săvîrșit un fapt mare național. Numai puțin e instructivă din punctul nostru de vedere legea, că munca e nu numai o datorință ci și un drept al omului.

Să privim numai prin prismă românească cuvintele unui scriitor: că numai cine învață a se închipui pe sine în genul său — înțelege genul omenesc — și genul seu în sine, se cunoaște pe sine însuși și intrunește condițiunea oricărui pașaport bine, — și să le întoarcem așa că numai cine știe identifica cu națiunea sa și aduce în consonanță interesele acesteia cu interesele sale, așa înțește adevărată condiția înaintării sale și vom înțelege că munca românească e o datorință sfântă și un drept neprețuit al nostru.

Precum pentru individ munca rațională e o datorință către sine însuși, așa munca națională în favorul conservării, dezvoltării și propășirii noastre ca individualitate etnică e datorință mareasă către »eul« propriu. Ar fi un păcat strigător la cer, dacă cunoșcînd adevărul acesta ne fundăm în am face tot posibilul ca să ne achităm în chip demn de datorința ce să naște cu noi și după moartea noastră trece ca un fir roșu în moștenirea urmașilor, nostri.

Fiind mai departe munca națională un drept valoros al nostru, întocmai cum individul poate pretinde că în societatea omenească bine ordonată să nu fie împedecat în munca națională mai mult decât recere dreptul asemenea a deaproapelui, avem noi de a reclama și face ca un întreg solidar, unitar, bine încheșat, ca fără stîrbirea dreptului altora să ni-se respecte dreptul de muncă

națională și românească și roadele acesteia. Dacă în fine munca rațională conține adevărată plăcere în viață, munca națională conștie cuprinde acel deliciu superb al sufletului nostru, ce numai faptele aievea meritorie il produc.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (depost general pentru România: E. Storek, București) și se plătesc numai pentru publicațiunea întregă. Prețul de prenumărare pentru un tom broșurat cor. 20 —, legat cor. 23. 20 (în România: lei 25. —, resp 28.50).

CĂRȚI ȘI REVISTE.

„Albina“, revistă enciclopedică populară, nr. 19, cu următorul sumar: G. Coșbuc: Cum învață omul cartii. — Sp. Popescu: De unde știu doctorii ce-i în coșul omului. — Capit. S. Leonte: Recrutarea oștenilor și serviciul militar. — Gr. Teodosiu: Însemnătatea mașinii de cusut. — Gh. Adamescu: Biblioteca școlară. — V. Dumescu: Economia și sgărcenia. — I. N. Ciocan: Legenda satului Domnești. — I. E. Mihăescu: Unde duce beția pe om. — Povești sanitare pentru apărarea în contra scarlatinei. — C.: Dela sate. — Sărbări la 24 Ian. — Mulțumiri. — Posta redacției. — Posta administrației.

Ilustrații: Priveligie de pe valea Lotrului. — Mașină de cusut. — Vedere din București: Piața teatrului. — Tipuri țărănești din Vâlcea.

Nr. 27, cu data de 1 Februarie 1901 din cunoscuta și apreciată publicațiune »Noua Revistă Română« pentru politică literatură, știință și artă, cu următorul interesant sumar:

Cronică politică. — Societ. agrară a marilor proprietari, de Sava Șomănescu. Chestiunea bisericicească. — Pentru îmbunătățirea bisericii pravoslavnic, de Eufrosin Dimitrie Poteca. Istorie. — Influența retoricii asupra istoriei la Greci, de D. N. Bujanu. — Spicuri din trecutul tipografiei. (Tipografia din mănăstirea Neamțu; 1800—1883), de G. Ionescu. Literatură. — Femeia poetă (I. Marie de Rognier născută José Maria de Hérédia, de Elena Văcărescu. — Sonet. Ținta (poesie), de Radu D. Rosetti. Știință. — Mecanismul bătrâneții și morții celulelor necrozom, de Dr. G. Marinescu. Note și discuțiuni. — Răspunsul meu lui Iorga, de L. Săineanu. — Cum răspunde dl Săineanu când îl lauzi, de N. Iorga. — Ear' înscripțiunea dela Cetatea-Alb, de E. Tanoviceanu. Mișcarea literară și științifică. — Historie de la langue roumaine I, de Ovid Deșanau. — Căsătoria lui dragoste (dramă, tradusă de L. Daus), de A. Baumberg.

Bibliografie.

„Enciclopedia Română“, publicată, din însărcinarea și sub auspiciile Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, de Dr. C. Diaconovich, primsecretarul »Asociațiunii«. A apărut fasc. XXII, al acestui dicționar enciclopedic, cuprinzînd cuvintele Libelul — Manaliu. Numărul articolelor acestui fascicol trece peste 1000, și anume conține restul literi L și vre-o 500 cuvinte cu inițiala M. Partea cea mai interesantă pentru noi a publicațiunii, și anume articolele istorice și biografice românești, de astă-dată ni-se prezentă în număr deosebit de mare și în estensiune ce trece peste cadrul unei mici enciclopedii, dar' care e pe deplin justificat prin importanța subiectelor. Dintre aceste articolele remarcăm: Literatura (M. Strajan), Lucaci, Lugoj, Lytuon (D. Onciul), Maială, Maior, Maiorescu, Mădărescu, Măndăstire, Mania, Maniu, Manliu, etc. Igiena: Lupus, Mălaiu, Malaria, Mămăliga. Din celelalte amintim: Liber schimb, Licheni, Limba, Limbric, L'Independance Roumaine, Linné, Lipova, Lipovani, Lipsca, Lissabona, Livingston, Lorkowitz, Locke, Londra, Lombroso, Lonyay, Loteria, Ciril Lucari, Ludovic, Luna, Lupu, Lupul, Luther, Lutherana biserică, Lyon; Macedonia, Machiavelli, Madrid, Maghiari, Magnetism, Maimuța, Malaiezi, Mamifere, Mandicevchi (Dr. Sbiera), Mangan, Manifest, etc.

Indeosebi amintim îngrijirea ce se dă chestiunilor mai importante ale țării noastre naționale, tractate în cea mai mare parte de distinsul nostru istoric Dr. D. Onciul cu profundețea și obiectivitatea ce caracterizează toate scrierile acestui savant istoriograf. De interes pentru cercuri largi și de folos real, sînt articolele igienice luate de academicianul Dr. Felix, cel mai competent autor român în materie de igienă. Științele naturale, și indeosebi botanica deosemeni e bine reprezentată și în trece scrierile ce le avem pînă acum în această materie.

Dintre ilustrații amintim biserica, cile românești din Lugoj, unul dintre cele mai importante centre ale Românilor din Ungaria.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (depost general pentru România: E. Storek, București) și se plătesc numai pentru publicațiunea întregă. Prețul de prenumărare pentru un tom broșurat cor. 20 —, legat cor. 23. 20 (în România: lei 25. —, resp 28.50).

Tablouri românești.

La administrația »Tribunei« se află de vânzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești: Portretul Metropolitului Andrei baron de Șaguna . . cor. —40 Portretul Metropolitului Sterea Șulțiu —40 Portretul profesorului Gregoriu Silași —30 Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului —30 Prefectul Avram Iancu în fruntea oștrii —40 Catedrala din Blaj —60 Conferința națională dela 1894 —3.— România la Debreșin —60

A eșit de sub tipar în editura librăriei Sococ & Comp.: Documentele românești din arhivele Bistriței, partea I. de N. Iorga. Prețul 4 lei.

Tragedia Calvarului, de abb-Henry Bolo, tradusă în românește de membrii societății de lectură »Inocențiu Micu Clain« a teologilor din Blaj. Ediț. societății tipar »Tipografie«, societ. pe acțiuni în Sibiu. Prețul: 2 coroane, pentru România: 3 lei.

În această scriere se tratează, într'o concepțiune originală și într'un stil superb, divina tragedie a Mântuitorului. E o lectură, ce înalță fiecare suflet creștinesc, obicnuit a sșii și gândi.

Traducerea e vrednică de original; pare-că nici nu e traducere. Un limbaj verde românesc, în felul scrierilor sfinte, este caracteristica esceleței traducerii, care face onoare tinerilor teologi dela Blaj. Unitatea stilului e așa de evidentă, încât ni-se pare că unul singur a făcut întreaga traducere.

Înfașurarea tehnică nu desminte reputațiunea bună a atelierului »Tipografie« noastre. Ear' broșurarea în stil antic, franțuzesc îi dă o formă originală și atrăgătoare. Învălișul e dar' hârtie pergament.

Rar se vede în piața de cărți românești o carte cu înfașurare așa de elegantă, demnă atrăgătoare.

»Tipografia«, societate pe acțiuni în Sibiu, recomandă următoarele note pentru piano:

- R. van Saanen, cuvinte de M. Eminescu —75
Doina codrului —75
I. Paschill. Cuvintele de I. Dorianu. Așa 'mi-e scris, romanță pentru voce și piano —50
F. Domeier. Soirées de Bucarest, vals Sërba Bucureștilor, pentru voce și piano de In D. Bulan —50
I. Villacroze. De ce 'mi-ai zis odinioară, romanță —75
Pavotte de la Princese »Marie« de Michel Margaritescu —75
Zéphir. Polca mazurca de G. Ionescu —75
G. Vasilu. Freamătul Zăvoaiului, horă C. Felix. Cuvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce și piano —50
Radu D. Rosetti. E vre-un loc uitat de oameni, reverie pentru voce și piano I. Paschill. L'Amiție, vals —1.—
Ai plâns și tu v'odată? Romantă pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu —50
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu —50
Pictorialul De E. I. Alexandrescu —50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu L'Affection. Polca franceză pentru pianof. de C. D. Belortu —40
De Brăila. Bělone. Galop pentru piano de C. D. Belortu —50
Sërba Bucureștilor, pentru voce și piano Ioan D. Burlan —50
Souvenir de Zürich. Polca mazurca de Anton Kneisel —50
Gas de quarte original. De Mayer Lutz —50

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Ear' pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

„Sămbăta morților“.

— Voce din presă. — »Noua Revistă Română« scrie următoarele: »Sămbăta morților« dramă din popor, localisată de Teodor V. Păcărian. — Ionel, feciorul unei vîduve sărace, iubește pe Ileana fiica lui Petrilă, un morar avut și sgărbit, ce nu putea suferi pe Ionel. De giaba sînt toate demersurile primăresii pe lângă Petrilă, acesta numai se infurie și seferințele Ileanei se înmulțesc. Petrilă cere dela Ileana să nu mai audă cîntecul de fluier al lui Ionel, și el de dragul Ileanei își sfarmă fluierul, singura lui mîngăiere, dar' cu el deodată se mîntuește și credința, nădejdea inimii lui. De necaz pleacă la cărcimă, aici se întâlnește cu gropar care îi spune că a vîzut pe Ileana în comiter toți cari vor muri în cursul anului. Ionel pleacă la cimitir să vadă dacă morarul, care este ofticos, nu este între morții anului. Aici adoarme și în vis 'i-se arată că a vîzut pe Ileana pleacă grăbit și desperat, întâlnește pe morarul și pe groparul. Morarul din unele vorbe ale lui Ionel deduce că Ionel 'a vîzut între cei-ce vor muri. Aceasta îl înspăimîntă și se îmbolnăvește, Ileana curioasă vine și ea la Ionel și îl

întreabă, el îi mărturisește că a vîzut-o Acum Ionel nu mai are nici liniște, își propune să iee lumea în cap, dar' mai vrea să vadă odată pe Ileana, se duce la ei în ogradă. Morarul bolnav eșise să-i ascundă comoara, se întâlnește cu Ionel și cade mort. Vine Ileana și-i strigă: Ucigaș. El desperat pleacă din sat. Ileana e bolnavă și însăie de moarte prin stăruința preotului iartă pe Ionel și îl roagă să-i cînte afară din fluier, ca odată în vremele ferice; moare în cîntecul fluierului.

Di Păcărian, de altfel recunoscut ca bun traducător, a localizat cu mult succes această piesă, care are multe părți instructive pentru popor. Teatrul Ardelenilor este în formare, și deocamdată se reduce la reprezentațiile tinerilor diletanți, cari sînt foarte răspîndite, întereșându-se de ele cu multă dragoste chiar și țeranii. Repertoriul acestor reprezentații e cules aproape tot din comedile lui Alexandri și Vulcan »Sămbăta morților« e chemată să întrodacă în teatrul popular al Ardelenilor și drama. Localisarea lui Păcărian correspunde ideilor și modului de gândire al țeranului.

Căleătorile patriarhului Marcare de Antiochia în țările române (1653—1658), teșă pentru licență în istorie, de Emila Cioran. București, stabilimentul grafic I. V. Sococ.

Sosiți în Sibiu.

La 6 Martie n. 1901. Hotel »Imperatul Romanilor«: Farnann, locot-mar.-comp. din Viena; Ehrenberg, administrator din Petroșni; Baumann, locotenent-anditor, Indig, din Cluj; Strover din Minden, Kliesch din Pforsham, Lustig din Praga, Matzner, Plovatti, Reich, Stahlberg, din Viena, Kalmar, Erdős, Kertész, Neuberger, Haimann, Weiss, din Budapesta, comercianți. Hotel »Neuriner«: Burian, căpitan din Brașov; Diztel, inginer din Alba-Iulia; Abraham, comerciant din Seghedin; Medrea, preot. Hotel »Meltzer«: Aldea, senator din Sebeșul-săseș; Schuster, ospătar din Agnita; Onițu, cond. de prāv. din Alba-Iulia; Dan din Suseni, Făgărașan din Drăguș, Rastel din Giesshübel, preoți.

Teatrul germano în Sibiu.

Direcțiunea Leo Bauer. Joi, 7 Martie n. 1901. WILHELM TELL. Dramă în 5 acte, de Fr. de Schiller. Începutul la 7 ore seara.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with exchange rates for various currencies and goods like Hartie-monetă română, Lire turcești, Imperial (15 ₰ aur), Ruble rusești, Galbeni, Napoleon-d'ori, 100 Marce germane, Livre sterling.

Bursa de Budapesta.

Table with financial data from the Budapest stock exchange, including Renta de sur ung., Obligațiunile desp. rașalivone, Lesuri pentru regularea Tisei și Seghedin, etc.

Bursa de Viena.

Table with financial data from the Vienna stock exchange, including Renta de sur 4%, Renta ung. v. c. 4%, Impremutul oșilor ferate ung., etc.

AVIS.

Am onoare a aduce la cunoștința, că am deschis Cancelarie advocațională, SIBIU, strada Măcelarilor nr. 23. Cu toată stima Dr. Vasile Dan, advocat.

„TIPOGRAFIA“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Domnii acționari la „Tipografia“, societate pe acții în Sibiu, sânt invitați prin aceasta, în virtutea §-lui 12 din statute la a

V-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sibiu, la 23 Martie st. n. 1901, la 3 ore după amiază, în localitățile casei societății (strada Poplăcii nr. 15).

OBIECTELE:

- 1. Raportul direcțiunii.
2. Bilanțul pe timpul de gestiune 1 Ianuarie—31 Decembrie 1900.
3. Raportul comitetului de supraveghere.
4. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.
Sibiu, 6 Martie st. n. 1901.

Direcțiunea.

Bilanțul general încheiat la 31 Decembrie 1900.

Table with 4 columns: Active, cor., b., Pasive, cor., b. containing financial data for 1900.

Sibiu, 31 Decembrie 1900.

Dr. I. Rațiu m. p., George Pop de Băsești m. p., Silvestru Moldovan m. p., president, membru în direcțiune, director executiv.

Subsemnatul comitet de supraveghere confruntând bilanțul prezent cu registrele, l-am aflat în deplină regulă.

Dr. T. Mihali m. p. Dr. D. Ciuta m. p. Gerasim Domide m. p.

Cui îi trebuie mulți bani? lunar până la 1000 coroane se pot câștiga cinstit și fără nici un risc. A se adresa sub M. S. la: Annoncen-Bureau E. Kristoffik, Innsbruck, Heiliggeiststrasse 9.

Colectați mărci postale folosite din toate țările și de ori-ce sorte, chiar și de cele mai comune — pentru creșterea și instrucția băieților săraci, cari o să devină preoți. Suvenerii religioase frumoase, cu deosebire cruci, cununi, medaile cu Sf. Antoniu și Domnul Isus Christos se impart din Praga.

Portretul lui Dr. Gregoriu Silași lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24x32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

Cărți didactice. Adamescu, Istoria limbii și literaturii rom. cor. 3.50. Barcianu Dr. D. P., Gramatica germ. teor.-pract. cor. 2.80.

Pentru școlile populare avem cele în Sibiu, Brașov și Blaj apărute, însemnez numai: Antăia carte de lectură de I. Popescu, reviz. cor. -40.

Mapela de părete iertate de Institutul minister pentru școală. Kogutowicz M., A magyar korona országainak iskolai fal térképe (Mapa Ungariei) tras pe pânză, cor. 11.50.

Mapela de părete iertate de Institutul minister pentru școală. Kogutowicz M., A magyar korona országainak iskolai fal térképe (Mapa Ungariei) tras pe pânză, cor. 11.50.

„Albanin“ lustru argintiu de albituri. „ALBANIN“, lustru argintiu de albituri, patentat în Austro Ung. nr. 483547. Neapărat de lipsă pentru casă și institute de curățătorie.

Noi Vă oferim din depoul joagărului nostru cu vapor din loc (în apropierea gării) Lemne de fag. În blane de 1 metru lungime. Tăiat lung și crepat 25 cm.

Tuturor cari sufer de podagră, de reumatism sau de nevrositate se recomandă cu căldură folosirea „Franzbranntwein“-ului sărat al lui Dr. Wilhelm Wagner.

„BORSZÉK“, prăvălie de ape minerale și fabrică de glaje, se închiriază pe 25 de ani începând dela 1 Ianuarie 1902.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la Sfântul Iosif în Viena, calea Schönbrunn nr. 182. Absorbino-Hotter. Preparate veterinare. Training-fluidul-Hotter.

Legea veterinară atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită.

Pentru tipar responsabil Iosif Marșali.